

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 234/2014-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. mája 2014 predbežne prerokoval sťažnosť Z. K., zastúpenej advokátom JUDr. Václavom Jaroščiakom, Advokátska kancelária, M. Rázusa 14, Žilina, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5 Co 40/2014 z 29. januára 2014 v spojení s uznesením Okresného súdu Žilina sp. zn. 6 C 57/2010 z 21. augusta 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Z. K. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. apríla 2014 doručená sťažnosť Z. K. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. Václavom Jaroščiakom, Advokátska kancelária, M. Rázusa 14, Žilina, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o

ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Co 40/2014 z 29. januára 2014 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“ alebo „uznesenie krajského súdu“) v spojení s uznesením Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 6 C 27/2010 z 21. augusta 2013 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“).

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla, že uznesením okresného súdu jej bolo odňaté oslobodenie od súdnych poplatkov a bolo rozhodnuté o náhrade trov konania štátu v právnej veci sťažovateľky (navrhovateľky) proti odporcom A. J., A. R., M. S., P. S., J. S. a H. S. o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam. Sťažovateľka podala proti uzneseniu okresného súdu odvolanie, pretože zastáva názor, že okresný súd sa riadne nevysporiadal so všetkými hmotnoprávnymi a procesnoprávnymi skutočnosťami uvedenými v odvolaní, čím jej odoprel ochranu vyplývajúcu z čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Sťažovateľka v odvolaní proti uzneseniu okresného súdu namietala predovšetkým tieto skutočnosti:

a) či samotné doručenie uznesenia okresného súdu jej právnomu zástupcovi bolo právne konformné, keďže právne zastupovanie advokátom zaniká skončením konania, pričom konanie sa končí právoplatným rozhodnutím vo veci samej,

b) či okresný súd mal oprávnenie postupovať podľa § 138 ods. 5 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) a rozhodnúť o odňatí oslobodenia od súdnych poplatkov v období po právoplatnom rozhodnutí vo veci samej, teda na základe skutočností, ktoré vyplývajú až z právoplatného rozhodnutia vo veci samej,

c) či existuje dôvodná pochybnosť v otázke oprávnenia okresného súdu rozhodovať o povinnosti sťažovateľky v procesnom postavení navrhovateľky nahradiť trovy konania Slovenskej republiky v štádiu, keď bola oslobodená od platenia súdnych poplatkov.

Krajský súd sa podľa sťažovateľky v napadnutom rozhodnutí, ktorým potvrdil uznesenie okresného súdu, s ktorým sa v celom rozsahu stotožnil a v odôvodnení len poukázal v zmysle § 219 ods. 2 OSP na jeho odôvodnenie, sa jej podstatnými námietkami vôbec nezaoberal a odpovede na ne nevyplývajú ani z prvostupňového rozhodnutia, čím z dôvodu absencie zákonného odôvodnenia rozhodnutia došlo k porušeniu základného práva

sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

V nadväznosti na uvedené sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti rozhodol nálezom, v ktorom vysloví, že napadnutým rozhodnutím krajského súdu v spojení s uznesením okresného súdu bolo porušené jej základné práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, uznesenie krajského súdu zruší a vec vráti krajskému súdu na ďalšie konanie a prizná jej náhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľka sťažnosťou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu, ktorými tento súd v odvolacom konaní potvrdil uznesenie okresného súdu o odňatí

oslobodenia od súdnych poplatkov sťažovateľke na základe skutočnosti, že sa v dôsledku uzavretého zmluvného vzťahu medzi navrhovateľkou a odporcami v konaní o vyporiadaní podielového spoluvlastníctva zmenili jej pomery, a teda pominuli dôvody jej ďalšieho oslobodenia od súdnych poplatkov.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, v ktorej opakovane uvádza, že k úlohám právneho štátu patrí aj vytvorenie právnych a faktických garancií na uplatňovanie a ochranu základných práv a slobôd ich nositeľov, t. j. fyzické osoby a právnické osoby. Ak je na uplatnenie alebo ochranu základného práva alebo slobody potrebné uskutočniť konanie pred orgánom verejnej moci, úloha štátu spočíva v zabezpečení právnej úpravy takýchto konaní, ktoré sú dostupné bez akejkoľvek diskriminácie každému z nositeľov základných práv a slobôd. Konceptia týchto konaní musí zabezpečovať reálny výkon a ochranu základného práva alebo slobody, a preto ich imanentnou súčasťou sú procesné záruky základných práv a slobôd. Existenciou takýchto konaní sa však nevyčerpávajú ústavné požiadavky späté s uplatňovaním základných práv a slobôd. Ústavnosť týchto konaní predpokladá aj to, že orgán verejnej moci, pred ktorým sa takéto konania uskutočňujú, koná zásadne nestranné, nezávisle a s využitím všetkým zákonom ustanovených prostriedkov na dosiahnutie účelu takých procesných postupov. Ústavný súd z tohto hľadiska osobitne pripomína objektivitu takého postupu orgánu verejnej moci (II. ÚS 9/00, II. ÚS 143/02). Len objektívnym postupom sa v rozhodovacom procese vylučuje svojvôľa v konaní a rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci. Objektívny postup orgánu verejnej moci sa musí prejavovať nielen vo využití všetkých dostupných zdrojov zisťovania skutkového základu na rozhodnutie, ale aj v tom, že takéto rozhodnutie obsahuje aj odôvodnenie, ktoré preukázateľne vychádza z týchto objektívnych postupov a ich využitia v súlade s procesnými predpismi.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Účelom citovaného článku ústavy je zaručiť každému prístup k súdnej ochrane, k súdu alebo inému orgánu právnej ochrany. Základné právo zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy umožňuje každému, aby sa stal po splnení predpokladov

ustanovených zákonom účastníkom súdneho konania. Ak osoba splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej efektívne umožní (mal by umožniť) stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), ktorú si osvojil aj ústavný súd, vyplýva, že „právo na súd“, ktorého jedným aspektom je právo na prístup k súdu, nie je absolútne a môže podliehať rôznym obmedzeniam. Uplatnenie obmedzení však nesmie obmedziť prístup jednotlivca k súdu takým spôsobom a v takej miere, že by uvedené právo bolo dotknuté v samej svojej podstate. Okrem toho tieto obmedzenia sú zlučiteľné s čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorý garantuje právo na spravodlivé súdne konanie, len vtedy, ak sledujú legitímny cieľ a keď existuje primeraný vzťah medzi použitými prostriedkami a týmto cieľom (napr. Guérin c. Francúzsko, 1998).

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 299/04, II. ÚS 78/05) do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne súladne interpretovaná platná a účinná právna norma (IV. ÚS 77/02).

Integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne

a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

Aj ESĽP vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že čl. 6 ods. 1 dohovoru zaväzuje súdy odôvodniť svoje rozhodnutia, ale nemožno ho chápať tak, že vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia. Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie, vyplývajúcu z čl. 6 ods. 1 dohovoru možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Judikatúra ESĽP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Ústavný súd poukazuje na to, že čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnym východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany ústavou garantovanej v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). V súvislosti so základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy treba mať zároveň na zreteli aj čl. 46 ods. 4 ústavy, podľa ktorého podmienky a podrobnosti o súdnej ochrane ustanoví zákon, resp. čl. 51 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sa možno domáhať práv uvedených okrem iného v čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (I. ÚS 56/01).

Uvedené východiská bol povinný dodržiavať v konaní a pri rozhodovaní o namietanej veci aj krajský súd, a preto bolo úlohou ústavného súdu v rámci predbežného prerokovania sťažnosti aspoň rámcovo posúdiť, či ich skutočne rešpektoval, a to minimálne v takej miere, ktorá je z ústavného hľadiska akceptovateľná a udržateľná, a na tomto základe formulovať záver, či sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená.

Sťažovateľka v sťažnosti predovšetkým namieta, že krajský súd bez riadneho odôvodnenia a zodpovedania podstatných argumentov predložených sťažovateľkou v odvolaní potvrdil uznesenie okresného súdu o odňatí oslobodenia od súdnych poplatkov, v ktorom okresný súd podľa jej názoru nesprávne aplikoval § 138 ods. 5 OSP, podľa ktorého priznané oslobodenia od súdnych poplatkov súd za konania odníme, prípadne i so spätnou účinnosťou, ak sa do právoplatného skončenia konania ukáže, že pomery účastníka oslobodenie neodôvodňujú, prípadne neodôvodňovali. Podľa názoru sťažovateľky bolo o veci samej už právoplatne rozhodnuté, a preto nie je v danom prípade aplikácia § 138 ods. 5 OSP opodstatnená.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol:

„Krajský súd ako súd odvolací prejednal vec bez nariadenia ústneho pojednávania v súlade s ust. § 214 ods. 2 O.s.p. a po prejednaní veci v odvolacom konaní uznesenie okresného súdu v celom rozsahu potvrdil ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 O.s.p.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil aj s odôvodnením prvostupňového rozhodnutia, preto s poukazom na ust. § 219 ods. 2 O.s.p. v súlade so zákonom sa obmedzuje len na toto konštatovanie. Podľa názoru odvolacieho súdu uznesenie okresného súdu bolo vydané v súlade so zákonom, keď okresný súd práve musel vychádzať z ust. § 138 O.s.p. v spojitosti s § 148 ods. 1 a § 151 ods. 6 O.s.p. V posledne uvedenom ustanovení zákona je zakotvená povinnosť súdu o trovách štátu rozhodnúť aj bez návrhu. Konanie, pokiaľ ide o časť konania o náhrade trov konania nebolo doposiaľ právoplatne skončené, preto mohol prvostupňový súd odňať navrhovateľke oslobodenie od súdnych poplatkov aj v tomto štádiu konania, ak boli k tomu splnené podmienky požadované zákonom v ust. § 138 O.s.p.“

Pri hodnotení uznesenia krajského súdu, aj v nadväznosti na § 219 ods. 2 OSP ústavný súd vychádzal z ustáleného právneho názoru, podľa ktorého rozhodnutie súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 320/2012), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov (prvostupňového aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (m. m. IV. ÚS 350/09).

Vzhľadom na obsahovú spojitosť uznesenia krajského súdu s uznesením okresného súdu a v nadväznosti na už citovaný § 219 ods. 2 OSP, ako aj citovanú judikatúru považoval ústavný súd za potrebné v ďalšom poukázať aj na podstatnú časť odôvodnenia rozsudku okresného súdu. Okresný súd vo svojom uznesení v časti relevantnej pre toto konanie uviedol:

«Návrhom zo dňa 1.2.2010 sa navrhovateľka domáhala zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva účastníkov konania k nehnuteľnostiam v k. ú. B.

Na návrh navrhovateľky jej súd priznal uznesením zo dňa 2.3.2010, č.k. 6C/27/2010-34, oslobodenie od súdnych poplatkov.

Uznesením zo dňa 3.2.2012, č.k. 6C/27/2010-192, súd schválil medzi účastníkmi konania zmier v nasledovnom znení:

„Podielové spoluvlastníctvo účastníkov konania k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v kat. území B., a to

- k domu súp. č... postavenému na parcele KN-C č... - zastavané plochy a nádvoria o výmere 1171 m², evidovanému na LV č... vedenom Správou katastra Žilina, vrátane jeho príslušenstva, vonkajších úprav - vodovodnej prípojky, kanalizačnej prípojky k žumpe, vonkajšieho schodiska a spevnených asfaltových plôch; a žumpy,

- ku garáži bez súpisného čísla a drevárni postavených na parcele KN-C č... -zastavané plochy a nádvoria o výmere 1171 m²,

- k pozemkom evidovaným ako parcela KN-C č... - záhrady o výmere 119 m² na LV č... vedenom Správou katastra Žilina a parcela KN-C č... - zastavané plochy a nádvoria o

výmere 1171 m² na LV č... vedenom Správou katastra Žilina, vrátane oplotenia pozemku parcela KN-C č... a oplotenia na juhozápadnej hranici pozemku parcela KN-C č...,
sa zrušuje.

Podielové spoluvlastníctvo k uvedeným nehnuteľnostiam a ich príslušenstvu sa vyporiadava tak, že výlučným vlastníkom týchto sa stáva odporkyňa v rade 3/.

Odporkyňa v rade 3/ sa zaväzuje na vyrovnanie podielu navrhovateľky na vyporiadavanom predmete spoluvlastníctva účastníkov zaplatiť navrhovateľke náhradu vo výške 5.300,- EUR, a to:

- v jednej splátke vo výške 1.615,- eur splatnej do 3 dní od právoplatnosti tohto uznesenia a

- v ďalších 11-tich pravidelných mesačných splátkach vo výške 335,- eur so splatnosťou do 20. dňa príslušného kalendárneho mesiaca so splatnosťou prvej z nich do 20. dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, v ktorom toto uznesenie nadobudne právoplatnosť.

Odporkyňa v rade 3/ nie je povinná na vyrovnanie podielov odporcov v rade 1/, 2/, 4/,5/ a 6/ na vyporiadavanom predmete spoluvlastníctva účastníkov zaplatiť im akúkoľvek náhradu za ich podiel vzhľadom na to, že s týmito sa už v minulosti vyporiadala.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.“

Súd zároveň konštatoval, že o trovách štátu sa rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Podľa §138 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“): Na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešne uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú. (2) V návrhu musia byť pomery účastníka dokladované a) vyplneným tlačivom, ktorého vzor uverejní ministerstvo spravodlivosti na svojom webovom sídle, alebo b) rozhodnutím o hmotnej núdzi podľa osobitných predpisov. ... (5) Priznané oslobodenie súd kedykoľvek za konania odníme, prípadne i so spätnou účinnosťou, ak sa do právoplatného skončenia konania ukáže, že pomery účastníka oslobodenie neodôvodňujú, prípadne neodôvodňovali.

Podľa § 148 ods. 1 O.s.p.: Štát má podľa výsledkov konania proti účastníkom právo na náhradu trov konania, ktoré platil. Ak sú u niektorého účastníka predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov, náhrada trov sa proti tomuto účastníkovi zníži o rozsah, ktorý mu súd priznal.

Podľa § 151 ods. 6 O.s.p.: O trovách štátu súd rozhodne aj bez návrhu.

Súd odňal navrhovateľke oslobodenie od súdnych poplatkov, nakoľko sa od času, kedy bolo o ňom rozhodnuté, zmenili jej pomery, čo je bez ďalšieho zrejmé z uzavretého zmieru, v ktorom sa účastníci dohodli, že odporkyňa v rade 3/ vyplatí navrhovateľke na vyrovnanie jej podielu k vyporiadavanému predmetu spoluvlastníctva účastníkov sumu 5.300,-- EUR. Z toho vyplýva, že i na priek tomu, že navrhovateľka neuposlúchla výzvu súdu a nepredložila vyplnené tlačivo na dokladovanie svojich aktuálnych pomerov, dospel súd k záveru, že pominuli dôvody, aby bola navrhovateľka i naďalej oslobodená od súdnych poplatkov.

Ešte v priebehu konania bolo v prejednávanej veci uznesením zo dňa 18.3.2011, č.k. 6C/27/2010-106, nariadené znalecké dokazovanie znalcom z odboru stavebníctva, odvetvia odhad hodnoty nehnuteľností, pozemné stavby. Odporcom v rade 1/ až 6/ bola uložená povinnosť zložiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania v sume 60, - EUR. Znalcovi Ing. Mariánovi Petrovičovi bolo Uznesením zo dňa 2.11.2011, č.k. 6C/27/2010-168, priznané znalečné v sume 430,89 EUR, ktoré bolo vyplatené z preddavkov zložených odporcami v rade 1/ až 6/ vo výške 360,-- Eur a zvyšok 70.89 EUR z rozpočtových prostriedkov súdu.

Vzhľadom na charakter a predovšetkým výsledok konania, keď súd žiadnemu z účastníkov konania náhradu trov konania nepriznal, je každá zo sporových strán podieľať sa rovnakým dielom na trovách štátu. Nakoľko odporcovia v rade 1/ až 6/ sa na trovách znaleckého dokazovania, resp. trovách štátu, podieľali sumou 360,-- EUR, súd uložil navrhovateľke povinnosť nahradiť štátu zostávajúcu časť 70,89 EUR podľa § 148 ods. 1 O.s.p.»

Uznesenie okresného súdu, a teda aj namietané rozhodnutie krajského súdu je v podstatnom založené na aplikácii § 138 OSP, ktoré slúži na to, aby v prípade, ak sa zmenia okolnosti, z ktorých súd pri rozhodnutí o priznaní oslobodenia od súdnych

poplatkov vychádzal, môže oslobodenie rozhodnutím odňať, a to i spätne, pričom dôvodom na odňatie oslobodenia nie je len zmena v hodnotení pomerov účastníka konania alebo zmena názoru súdu na to, či ide o svojvoľné alebo zrejme neúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Pokiaľ je teda plne v kompetencii všeobecných súdov zhodnotiť zákonom ustanovené predpoklady na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov, je z rovnakého hľadiska nutné, aby všeobecné súdy mohli až do právoplatného skončenia konania (aj konanie o náhrade trov konania tvorí súčasť súdneho konania, pozn.) pri zistení nových okolností, resp. ich zmeny, rozhodnúť o odňatí takéhoto oslobodenia aj so spätnou účinnosťou. Pokiaľ sa v priebehu konania ukáže, že pomery účastníka konania neodôvodňujú alebo neodôvodňovali oslobodenie od súdnych poplatkov, takéto oslobodenia možno odňať. Obdobne ako pri dokazovaní v občianskom súdnom konaní, keď všeobecný súd v súlade s ustanovením § 132 OSP sám hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to tak jednotlivo, ako aj v ich vzájomnej súvislosti, pričom prihliada na to, čo v konaní vyšlo najavo, rovnako pri posudzovaní skutočností svedčiacich pre odňatie priznaného oslobodenia od súdnych poplatkov postupuje súd v medziach voľnej sudcovskej úvahy. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia krajského súdu jednoznačne vyplýva, že záver o zmene majetkových pomerov oproti stavu, keď bolo o oslobodení od súdnych poplatkov rozhodnuté, bol uskutočnený na základe novozistených skutočností [vyplatenie podielu k vyporiadavanému predmetu spoluvlastníctva na základe súdom schváleného zmieru medzi účastníkmi konania (m. m. III. ÚS 267/2012)].

Sťažovateľka vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu tiež namieta, že krajský súd ako súd odvolací pri jeho odôvodňovaní využil postup podľa § 219 ods. 2 OSP, hoci na to neboli splnené podmienky.

Odôvodnenie súdneho rozhodnutia má podať jasne a zrozumiteľne odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (III. ÚS 78/07, IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do

všetkých detailov uvádzaných účastníkom konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05). Povinnosť odôvodňovať rozhodnutie však nemôže byť ponímaná v takom zmysle, že je potrebné vysporiadať sa s každým argumentom. Podľa rozsudku ESLP vo veci Helle v. Fínsko (sťažnosť č. 20772/92) z 19. decembra 1998 sa odvolací súd pri potvrdení prvostupňového rozhodnutia (zamietnutí odvolania) v princípe môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia súdu nižšieho stupňa.

Normatívnym vyjadrením zmyslu uvedeného rozhodnutia ESLP vo veci Helle v. Fínsko je v slovenskom právnom poriadku práve § 219 ods. 2 OSP, podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Ústavný súd k citovanému ustanoveniu už konštatoval, že zákonodarcom upravenú fakultatívnu možnosť odvolacieho súdu obmedziť sa v odôvodnení potvrdzujúceho rozhodnutia len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia je vždy potrebné v záujme ústavne konformného výkladu (čl. 152 ods. 4 ústavy) aplikovať aj vo svetle judikatúry ústavného súdu a ESLP zaoberajúcej sa právom účastníka občianskeho súdneho konania na riadne odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu. Ak tak všeobecný súd nepostupoval, jeho rozsudok je nevyhnutné považovať za arbitrárny, svojvoľný, a tým priamo zasahujúci do základného práva účastníka súdneho konania na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 118/2010).

Keďže krajský súd v napadnutom rozhodnutí nedospel k iným skutkovým alebo právnym záverom ako súd prvého stupňa a následne postupom podľa § 219 ods. 2 OSP sa obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov odvolaním napadnutého rozhodnutia, neexistujú podľa názoru ústavného súdu relevantné dôvody na to, aby ústavný súd

z ústavnoprávneho hľadiska akokoľvek spochybňoval rozhodnutie vydané v rámci odvolacieho konania len na základe toho, že krajský súd v okolnostiach daného prípadu postupoval podľa § 219 ods. 2 OSP. Je potrebné uviesť, že za takýchto okolností možno a je vhodné postupom podľa § 219 ods. 2 OSP zúžiť rozsah odôvodnenia len na skonštatovanie správnosti dôvodov odvolaním napadnutého rozhodnutia, pretože nie je hospodárne a ani účelné, aby súd rozhodujúci o odvolaní uvádzal tie isté dôvody alebo aby, len inými slovami, vyjadril dôvody, pre ktoré bol účastník konania už v prvom stupni neúspešný.

Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi posudzovaným rozhodnutím krajského súdu (v spojení s uznesením okresného súdu) a namietaným porušením základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto ústavný súd sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. mája 2014